Czwartek, **1 marca 2018**, wydanie 9/251
tel. 533 600 655 **redakcja@naszestrony.info.pl**

cwint

PATRZĄC W NIEBO

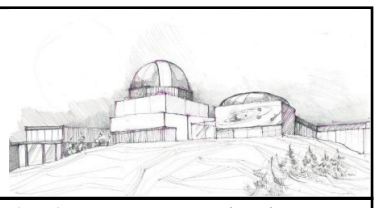

Rozmaitości ASTRONOMICZNE | Wiadomości ze świata nauki i techniki | Doniesienia z CERN ESA NASA | www.facebook.com/cwintpoland | Nr (121) 9/2018

POZNAJEMY GWIAZDOZBIORY – WIELKI PIES

Pogoda bardzo mroźna. Nocne niebo iskrzy się od tysięcy gwiazd. Wykorzystajmy więc ten czas - będąc oczywiście bardzo ciepło ubrani - chociażby na krótkie obserwacje astronomiczne. Wspaniale prezentują się konstelacje zimowego nieba: Orion, By, Bliźnięta czy WIELKI PIES z najjaśniejszą gwiazdą na niebie Syriuszem Nad ranem możemy podziwiać tuż nad południowo-wschodnim horyzontem trzy planety: Saturna, Marsa i Jowisza.

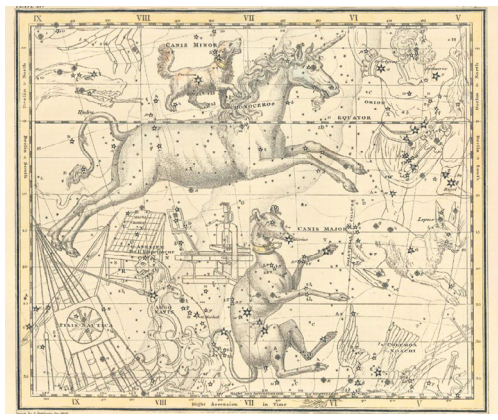

» Konstelacja Wielkiego Psa na dawnej mapie nieba

WIELKI PIES

Nazwa łacińska i skrót:	***Canis Maior, CMa***
Rodzina gwiazdozbiorów:	Orion
Powierzchnia:	380 stopni kwadrat.
Najjaśniejsza gwiazda:	Syriusz –1,44 mag
Liczba widocznych gwiazd:	80
Rój meteorów:	brak
Sąsiedztwo:	Jednorożec, Zając, Gołąb, Rufa

Mityczny Wielki Pies dotrzymuje kroku swojemu panu Orionowi podczas gwiezdnych łowów. Zwano go Syriuszem i stąd zapewne inna nazwa najjaśniejszej gwiazdy tej konstelacji – Psia Gwiazda. Syriusz to najjaśniejsza gwiazda naszego nieba. Jest oddalona od Słońca o blisko dziewięć lat świetlnych, co czyni ją jedną z najbliższych. To bardzo młoda gwiazda, blisko dwukrotnie większa od Słońca. Obok niej krąży biały karzeł – Syriusz B, który jest widoczny w dużych teleskopach. Tym bardziej zdziwieni byli etnografowie zajmujący się w pierwszej połowie ubiegłego wieku badaniem plemion afrykańskich, gdy dowiedzieli się, że malijscy Dogonowie wiedzą o istnieniu niewidzialnego towarzysza tej gwiazdy. Jak weszli w posiadanie tej wiedzy? Dziś przypuszcza się raczej, że to naukowcy dokonali swoistej nadinterpretacji i przenieśli plemienne wierzenia na posiadaną wiedzę akademicką.

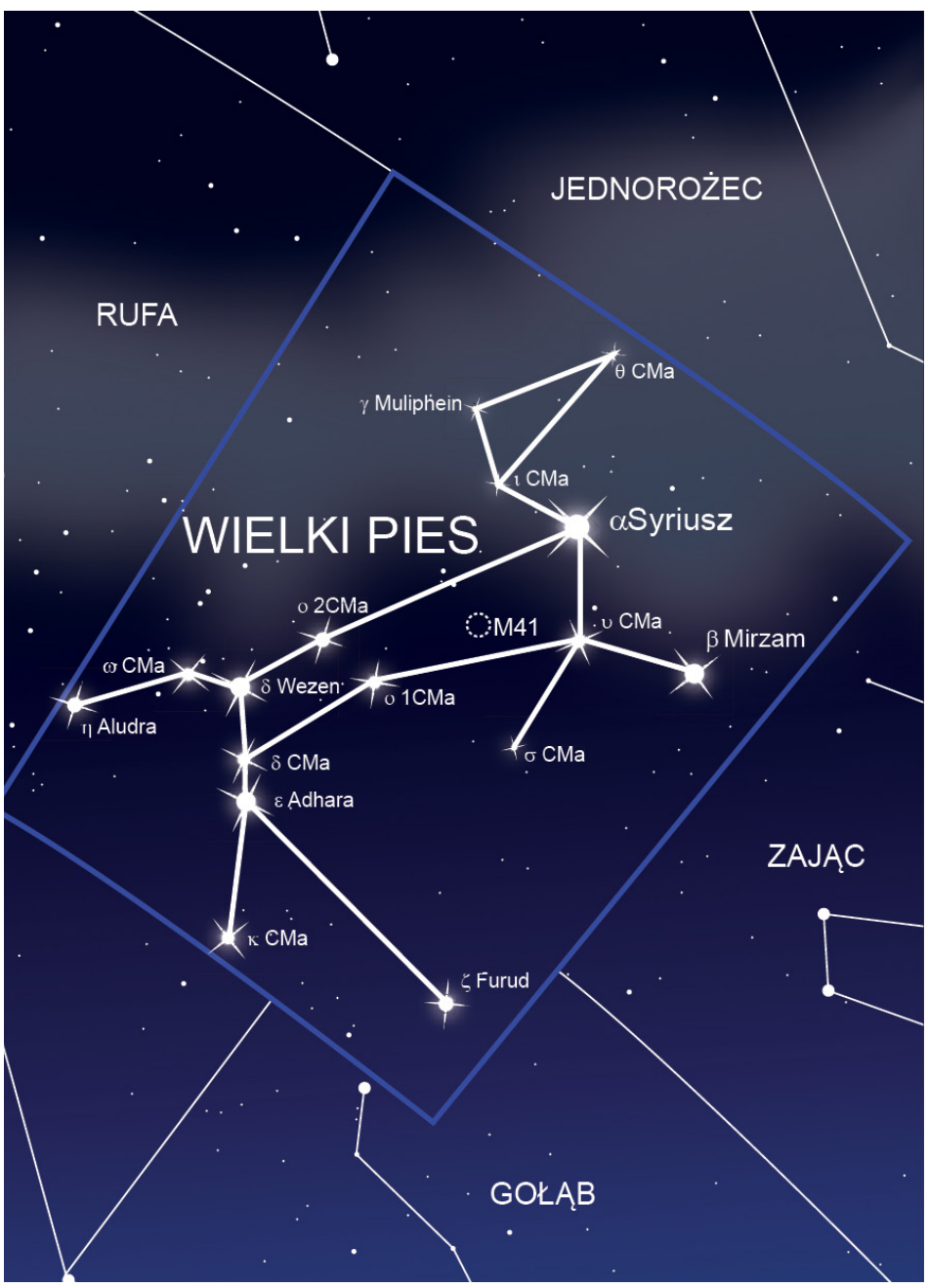

» Galaktyka spiralna NGC 2280 - źródło © ESO (CC BY)

W starożytnym Egipcie Syriusz nosił imię Sotis. Była to święta gwiazda, która miała kolosalne znaczenie dla tamtejszej cywilizacji. Pierwszy wschód gwiazdy oznaczał początek pory wylewów Nilu – rzeki, która była źródłem życia dla wszystkich mieszkańców jej dorzecza.

» Gromada otwarta M41
Źródło: 2MASS Atlas Image Gallery

Być może istnieje też trzeci składnik układu Syriusza, gdyż obserwuje się perturbacje znanej już pary, co ma potwierdzenie rachunkowe. Czy jest to gwiazda, czy masywna planeta, dowiemy się zapewne w przyszłości. Sonda Voyager 2, która opuściła właśnie Układ Słoneczny, za około 300 tysięcy lat przeleci około 4 lat świetlnych od Syriusza.

W konstelacji Wielkiego Psa miłośnik astronomii powinien odnaleźć piękną gromadę otwartą M 41. Zajmuje ona na niebie obszar o średnicy około 40 minut kątowych i zawiera blisko 100 gwiazd. Warto skierować na niego amatorski teleskop lub lornetkę na statywie. Trzy stopnie na prawo od gwiazdy ε Adhara można odnaleźć galaktykę spiralną NGC 2280. Jest od nas odległa około 100 mln. l. św.. Została odkryta w 1837 roku przez Johna Williama Herschela.

Źródło:
Przemysław Rudź Atlas GWIAZD – Wydawnictwo SBM
www.wydawnictwo-sbm.pl, sbm@wydawnictwo-sbm.pl

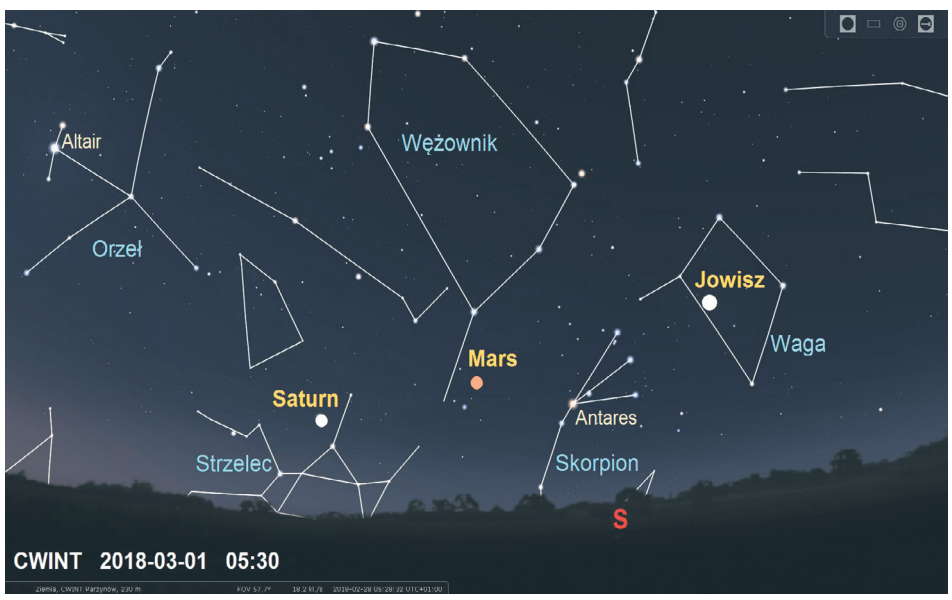

» Widok na poranne niebo. Przepięknie prezentują się nad południowym widnokręgiem trzy planety: Saturn, Mars i Jowisz. Mapka wykonana w programie STELLARIUM

Obserwatorium Astronomiczne CWINT - Piotr Duczmal, pd@ecis.pl, 601-97-70-54
www.cwint.org.pl, www.facebook.com/cwintpoland

cwint | CERN | ŁÓDŹ ENERGIA WIEDZY | Copernicus Center PRESS | ASTRONOMIA | Pkim | Astronomia Nova | DELTA optical | bliżej pasji | Continuum